

наприклад: триразове повторення за диктором фраз або коротких текстів, читання знайомого тексту за диктором у швидкому темпі і ін.

5) *пов'язані з джерелами інформації:*

Найпоширенішим і доступним адитивним джерелом інформації є магнітофонні записи. Вони дають можливість градувати труднощі сприйняття мовлення. Роботу з магнітофоном можна почати з прослуховування мови викладача. Потім перейти до слухання чужих голосів, спочатку чоловічих, потім жіночих і дитячих. Подача інформації може легко перериватись і в паузах здійснюватись контроль розуміння.

б) *що стосується безпосередньо слухаючого:*

Уміле поєднання індивідуальної, фронтальної і групової роботи, об'єднання в парній роботі різних за підготовкою студентів, різноманітність цікавої форми контролю, коментування помилок з вказівкою на досягнуті успіхи сприятиме активізації розумової діяльності, підвищення інтересу до цього виду мовленнєвої діяльності, формування почуття особистої відповідальності за її результати.

Літератури

1. Гез Н.И., Ляховицкий М.В., Миролюбов А.А. и др. Методика обучения иностранным языкам в средней школе: учебник. – М.: Высш. шк., 1982.

2. Мильруд Р.П. Навыки и умения в обучении иноязычному говорению. // Иностр. яз. в школе. – № 1, – 1999.

3. Раушенбах В.Э. Краткий обзор основных методов преподавания иностранных языков с 1 по 20 век. – М., 1991.

4. Сахарова Т.Е., Рабинович Ф.М., Рогова Г.В. Методика обучения иностранным языкам в средней школе. – М.: Просвещение., 1991.

5. Смирнов А.А. Проблемы координации в области памяти // Возрастные и индивидуальные различия памяти: Сб. статей/ Под ред. А.А. Смирнова. – М. 1992.

УДК [378.14:81'243]: 006

О.М. Мазурок,

*Рівненський державний гуманітарний університет,
м. Рівне*

СУГЕСТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Стаття розкриває сутність сучасних технологій викладання іноземних мов та важливість використання сугестивних технологій в навчальному процесі.

The article exposes the essence of modern technologies in teaching foreign languages and the importance of the use of suggestivnikh technologies in an educational process.

Постановка проблеми. Сучасний період розвитку України відзначається впевненим переходом до відкритого демократичного суспільства. Основною метою політики держави у галузі освіти стає створення умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного громадянина України. Важливим засобом на шляху реалізації концепції національного виховання і професійної підготовки спеціалістів є розробка і впровадження оригінальних педагогічних технологій, які відповідали б потребам розвитку особи, сприяли розкриттю її індивідуальних здібностей, готовності до розв’язання складних життєвих проблем, поповненню складу інтелектуальної еліти суспільства.

Існує безліч педагогічних технологій навчально-виховного процесу. Серед них найбільш цікава з погляду ефективності і практичної значимості сугестивна технологія, яка є ще малопоширеною. Наука, яка вивчає навіювання як форму спілкування, дістала назву сугестологія. Сугестологія – є одним із базисних наукових напрямів, теоретичні та експериментальні положення якого формують сугестивну частину педагогіки. Проте будь-яка педагогічна технологія тією чи іншою мірою містить у собі елементи навіювання.

Зв’язок з важливими завданнями. Важливість запровадження новітніх навчальних технологій у процес навчання іноземних мов визначено в Концепції навчання іноземних мов у середній загальноосвітній 12-річній школі. Висловлена необхідність визначення нових стратегічних напрямів процесу оволодіння іноземною мовою, перегляду цілей, змісту, методів, прийомів і засобів навчання. Одним з основних пріоритетних напрямків реформування освіти в Українській державі є забезпечення розвитку освіти на основі нових прогресивних концепцій, запровадження в навчально-виховний процес сучасних педагогічних технологій та науково-методичних досягнень. Необхідність модернізації системи підготовки педагогічних кадрів та її основні напрями визначено в Національній доктрині розвитку освіти, Концептуальних засадах розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір [1, с.17].

Саме сугестивна технологія значно сприяє навчанню іноземних мов. Розроблені методи інтенсивного навчання базуються на взаємодії усвідомлюваних і неусвідомлюваних компонентів психіки в процесі засвоєння та перероблення інформації. Принцип двоплановості та сприйняття навчального матеріалу лежить в основі побудови курсу інтенсивного навчання. Технологія інтенсифікації навчання іноземних мов здійснюється за допомогою релаксопедії в педагогічному процесі за рахунок використання резервів психіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Велика кількість вітчизняних та зарубіжних дослідників займаються дослідженням та впровадження сучасних технологій викладання іноземних мов. Зокрема, І. Зимня займалась вивченням психології навчання іноземних мов у школі. В.Х. Кілпатрик, що був послідовником Дж. Дьюї, вдосконалював проєктну технологію, в основі якої лежить побудова навчання на активній основі, через доцільну діяльність учня, у співвідношенні з його особистим інтересом саме в цих знаннях. Сучасні технології професійної підготовки вчителя іноземної мови досліджували В. Карташова, В. Кузовлев, І. Москальова, Е. Пасов та ін. Дослідження О. Трубіцина спрямоване на проблему підготовки вчителя до рефлексивного управління процесом навчання учнів іноземної мови.

Основоположником сугестивної технології став Г. Лозанов, який розробив сугестопедичну систему в галузі інтенсифікації навчання іноземних мов за допомогою цього методу. Основи сугестопедії також висвітлено у працях В.Н. М'ясищева, Б.Д. Паригіна, та Д.Н. Узнадзе [6, с. 215].

Мета статті – розглянути сучасні підходи, що слугують методологічними орієнтирами вдосконалення процесу викладання іноземних мов та особливу увагу приділити концептуальним положенням сугестивної технології.

Завдання:

- проаналізувати стан наукової розробки проблеми впровадження новітніх технологій викладання іноземних мов;
- визначити категоріальний простір сугестивної технології навчання іноземних мов;
- теоретично дослідити характеристики методу сугестивної технології;
- виявити найбільш ефективні умови та чинники впровадження сугестивної технології в процесі викладання іноземних мов.

Необхідність володіння іноземною мовою стала очевидною вже багато років тому, але ж дискусія щодо методів викладання цієї дисципліни залишається актуальною. Методика викладання іноземних мов завжди дуже чутливо реагувала на соціально-економічні та соціокультурні зміни у суспільстві. Кожен із відомих методів викладання іноземної мови свого часу вважався новаторським, але трансформації у суспільстві та прорив науково-технічної революції змінює соціальне замовлення щодо якості підготовки фахівців, і таким чином, змінює прийоми та методи підготовки випускників вищих навчальних закладів.

Одним з ключових положень Болонської декларації, задля якої консолідується Європейське освітнє співтовариство є розширення мобільності та забезпечення працевлаштування випускників вузів, знання й уміння яких повинні бути застосовані і практично викорис-

тані [2, с. 27]. Відносно методів викладання іноземних мов це означає поступове усвідомлення викладачами та методистами переваг інтерактивних методик та новітніх технологій викладання, зокрема технології саморозвитку, технології розвивального навчання, проектно-технології та, звісно, сугестивної технології, у яких закладено розвиваючий потенціал: здатність розвивати у студентів критичне мислення, збагачувати уяву та почуття, вдосконалювати загальну культуру спілкування та соціальну поведінку загалом. Саме новітні технології навчання іноземним мовам створюють необхідні передумови як для розвитку мовленнєвої компетенції студентів, так і для формування умінь приймати колективні та індивідуальні рішення з метою виховання активних громадян суспільства.

Методика викладання англійської мови – це наука, яка постійно знаходиться у пошуку найбільш ефективного способу навчання. У сучасному світі англійська мова є мовою міжнародного спілкування, а існуючий попит на якісні послуги з навчання цієї мови вимагає стрімкого розвитку методики викладання англійській мові. Кожного року створюються нові підручники, розробляються нові методики викладання, проводяться чисельні дослідження для винайдення найкращого способу навчання мові. В сучасних умовах швидкого розвитку науки та техніки проблема переходу на інтенсивний шлях розвитку стоїть і розв’язується у всіх сферах суспільства і на всіх етапах формування фахівців. Також актуальна вона і для навчання іноземних мов. Пошуки оптимальних шляхів вирішення цього питання, ще у 60-70-х роках викликали появу сугестивного методу. Сугестія використовується як засіб активізації резервних психічних можливостей в учбовому процесі, зокрема, при навчанні іноземних мов.

Сугестопедія виходить із того, що повноцінний навчально-виховний процес можливий лише за умови цілеспрямованого використання без шкоди для здоров’я як учня, так і вчителя свідомих та підсвідомих чинників у їх взаємозалежності та взаємодоповнюваності.

Сугестопедія – новий і дидактично найефективніший напрям сугестопедagogіки, який позбавлений недоліків інших її напрямів (організаційних, пов’язаних із охороною здоров’я школярів). Використання засобів сугестопедії у вітчизняному педагогічному просторі з метою поліпшення умов для виконання назрілих завдань шкільної освіти найефективніше у поєднанні з досягненнями сучасної вітчизняної педагогічної науки та практики.

Ідеї Г.К. Лозанова стали відправним пунктом для побудови ряду методичних систем інтенсивного навчання іноземних мов. Спочатку модель інтенсивного навчання іноземних мов розроблялася для застосування серед дорослого контингенту учнів в умовах короткострокових курсів, але надалі досвід успішної реалізації інтенсивного методу навчання і в інших умовах був позитивним [4, с. 62].

Зараз інтенсивне навчання іноземних мов реалізується в різних методичних системах, що розвиваються, знов створюються і діють. Це обумовлено різноманіттям конкретних цілей навчання іноземної мови різного контингенту учнів, а також різноманіттям умов навчання (сітка учебного часу, їх кількість, наповнюваність класу).

Висновки. Огляд сугестологічних основ сугестопедичної технології Г.К. Лозанова привів до висновку, що сугестивні явища у звичайному стані свідомості – невід’ємний компонент як процесу спілкування між людьми, так і навчання. Однак стихійне нецілеспрямоване їх використання в умовах традиційного навчання не веде до розкриття внутрішніх психічних резервів учня. У протилежному випадку таке розкриття відбувається, що стимулює не тільки пам’ять, а й інтереси, інтелектуальну активність, мотивацію, творчий розвиток школяра.

За умови застосування напрацьованого вітчизняного сугестопедичного досвіду з’являється можливість швидко і глибоко засвоювати великі обсяги репродуктивного навчального матеріалу, що звільняє час для реалізації нетрадиційних компонентів змісту освіти, з якими безпосередньо пов’язані поставлені перед сучасною освітою завдання.

Література

1. Бігич О.Б. Професійний розвиток особистості студента-майбутнього вчителя іноземної мови для початкової школи у світлі особистісно-діяльнісного підходу / Творча особистість вчителя: проблеми теорії і практики. Зб. наук. праць. Вип. 6. МОУ, НПУ ім. Драгоманова, К.– 2001. – С. 17-22.
2. Король П.К., Гуревич Р.С. Сучасні інформаційні засоби навчання: Навчальний посібник. – К.: Освіта України, 2007. – 536 с.
3. Кузовлев В.П., Карташова В.Н. Сучасні технології професійної підготовки вчителя іноземної мови: Навчальний посібник. – М.: МПГУ, 2004. – 164 с.
4. Пальчевський С.С. Синергетичні підходи до застосування сугестопедії в школі // Рідна школа. – К., 2000. – №7. – С. 62-63.
5. Пальчевський С.С. Сугестопедагогіка. – Р.: РДГУ, 2002. – 393 с.
6. Пехота О.М., Кіктенко А.З. / Освітні технології: Навч.-метод. посібник. – К.: А.С.К., 2002. – 255 с.
7. Стиркіна Ю.С. Дидактичні засади підготовки майбутніх вчителів іноземної мови до викладання інтегрованих курсів: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К, 2002. – 22 с.